

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobce: **D. Y.**

zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo nám. 18, 120 00 Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. MV-45681-4/SO-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. MV-45681-4/SO-2023, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „soud“) dne 2. 5. 2023 domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2023, č. j. MV-45681-4/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 3. 2. 2023, č. j. OAM-12820-14/PP-2022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky z důvodu uvedeného v § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu žádal v rozporu s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců (nepožádal o vydání povolení k přechodnému pobytu v zákonem stanovené lhůtě), a současně byla žalobci podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovena lhůta k vycestování z území České republiky v délce 35 dnů od právní moci rozhodnutí.

II. Napadené rozhodnutí

3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě, dne 20. 2. 2023 blanketní odvolání, doplněné podáním ze dne 27. 2. 2023, kterým jej napadl v celém rozsahu (dále jen „odvolání“).
4. Žalobce v podaném odvolání namítal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie (dále též jen „EU“), konkrétně synem občanky Nizozemí, a tuto skutečnost prokázal rodným listem. Dále předložil listinné důkazy prokazující jeho nezaopatřenost (výpisy z bankovního účtu) s tím, že jeho matka a její manžel žalobce finančně zajišťují. Dne 20. 6. 2022 bylo matce žalobce uděleno státní občanství Nizozemí a vydán cestovní pas občana EU. Na základě této skutečnosti matka žalobce podala žádost o vydání osvědčení o registraci občana EU, které bylo vyhověno. Žalobce proto uvedl, že dne 15. 9. 2022, kdy podal žádost o přechodný pobyt, neuplynula lhůta 3 měsíců od okamžiku, kdy se stal rodinným příslušníkem občana EU. Žalobce žádal o zrušení prvostupňového rozhodnutí s tím, že byla splněna alternativní podmínka, od které se stanoví počátek běhu lhůty k podání žádosti, a to den vydání cestovního pasu občana EU – matky žalobce, k čemuž došlo dne 20. 6. 2022.
5. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 30. 3. 2023. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že rodinným příslušníkem občana Nizozemska se pro účely zákona o pobytu cizinců stal žalobce dne 26. 7. 2021, tedy dnem, kdy manžel jeho matky přicestoval na území České republiky a žalobce, jak sám deklaroval, se stal závislý na jeho výživě a péči. Žádost o přechodný pobyt podal žalobce dne 15. 9. 2022, tedy tříměsíční lhůta pro podání žádosti uvedená ve větě druhé § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců v tomto případě dle

žalované nebyla splněna. Skutečnost, že v mezidobí získala rovněž matka žalobce občanství Nizozemska a stala se občanem EU, je v daném případě nerozhodná, jelikož žalobci již svědčilo dříve oprávnění žádat o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU.

6. Žalovaná závěrem doplnila, že prvostupňové rozhodnutí není v rozporu s čl. 8 Sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (dále jen „Úmluva“), neboť k jeho potenciální aktivaci by musel žalobce v řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve poté se správní orgány s touto námitkou musí vypořádat. Konkrétní námitku žalobce v průběhu řízení před prvostupňovým orgánem nevznnesl.

III. Žaloba

7. V podané žalobě žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je v celém rozsahu nezákonné. Uvedl, že jeho matka s manželem žili v Nizozemí a žalobce disponoval pobytovým oprávněním k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem „*ostatní/jiné studijní aktivity*“. Poté, co dne 31. 8. 2021 jeho pobytové oprávnění skončilo, žalobce požádal o jeho prodloužení, které však bylo žalovanou posouzeno jako neuskutečněné pro nesplnění podmínek. Současně s žalobcem vedl Odbor cizinecké policie správní řízení o správním vyhoštění, které bylo překvalifikováno na povinnost opustit území Evropské unie z důvodu naplnění § 174a zákona o pobytu cizinců. Po odmítnutí kasační stížnosti v této věci, dne 3. 8. 2022, se žalobce opakovaně dostavil na pracoviště Odboru cizinecké policie, který zahájil správní řízení o uložení správního vyhoštění. Teprve v tomto okamžiku byl Policií České republiky přiznán žalobci status rodinného příslušníka občana EU, a řízení bylo dne 6. 10. 2022 zastaveno. Dne 15. 9. 2022 podal žalobce u žalované žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.
8. Žalobce proto namítal, že mu byl status rodinného příslušníka občana EU přiznán až v okamžiku podání žádosti dne 15. 9. 2022, což mu bylo osvědčeno vízovým štítkem ve smyslu §87y odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Do této doby sice byl rodinou podporován, ale v rámci jiného pobytu. Dále žalobce uvedl, že nelze zpětně retroaktivně stanovit, že byl rodinným příslušníkem už od data, kdy manželovi jeho matky bylo vydáno osvědčení k přechodnému pobytu.

IV. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 5. 6. 2023 odkázala na napadené rozhodnutí, na jehož důvodech setrvala. Zopakovala, že žalobce vstoupil na území České republiky naposledy dne 9. 8. 2021, předmětnou žádost poté podal dne 15. 9. 2022, tedy žádost nepodal ve lhůtě 3 měsíců od dne vstupu na území České republiky. Matka žalobce uzavřela manželství s občanem Nizozemska dne 28. 3. 2017 jako občanka Republiky Kazachstán; státní občanství Nizozemska nabyla až dne 20. 6. 2022, a tímto dnem se stala občankou EU. Dle dostupných informací přicestoval manžel matky na území České republiky dne 30. 4. 2021 a potvrzení o přechodném pobytu získal s platností od 26. 7. 2021. Matka žalobce podala žádost o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU dne 8. 9. 2021.
10. Dle žalované žalobce prokazoval předloženými doklady v řízení splnění podmínky ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu tohoto ustanovení se žalobce stal právě dnem 26. 7. 2021, neboť od tohoto data, kdy manžel matky žalobce poprvé přicestoval na území České republiky a získal potvrzení o přechodném pobytu, ho mohl žalobce doprovázet či následovat na území České

republiky a být z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na jeho výživě nebo jiné nutné péči. Žádost o přechodný pobyt však byla žalobcem podána až dne 15. 9. 2022, tedy tříměsíční lhůta pro podání žádosti o přechodný pobyt uvedená ve větě druhé § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců v tomto případě taktéž marně uplynula.

11. Žalovaná doplnila, že pokud Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „Směrnice 2004/38/ES“) stanoví, že lhůta pro podání žádosti o pobytové oprávnění nemůže být kratší než 3 měsíce a tomuto národní právní úprava dostála, nelze rezignovat na požadavky splnění zákonných lhůt k podávání žádostí.
12. Žalobci nebylo tímto rozhodnutím trvale znemožněno pobývat společně s matkou a manželem matky na území České republiky. Žalovaná rovněž zopakovala, že při nedodržení zákonné lhůty pro podání žádosti správní orgány neposuzují věc meritorně ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

13. Žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v mezích uplatněných žalobních bodů, přitom vycházel dle § 75 odst. 2 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
14. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas žalobce byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Soud v projednávané věci vyšel z podkladů obsažených ve správním spise, které pro posouzení a rozhodnutí věci shledal dostatečnými. Správním spisem se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008–117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
15. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem soud zjistil následující pro rozhodnutí relevantní skutečnosti.
16. Žalobce, státní příslušník Republiky Kazachstán, podal dne 15. 9. 2022 u prvostupňového orgánu žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87b zákona o pobytu cizinců (dále jen „žádost“). Do rubriky úředního tiskopisu žádosti nazvané „poslední vstup na území České republiky“, uvedl žalobce datum 9. 8. 2021. K žádosti žalobce doložil vlastní fotografie, cestovní doklad, doklad o zajištění ubytování ze dne 5. 8. 2022 s platností na dobu bez omezení, pojistnou smlouvu o komplexním zdravotním pojištění cizinců s platností do 8. 9. 2023, plnou moc, rodný list, oddací list jeho matky a manžela jeho matky (oba státní příslušnost Nizozemsko), výpisy z účtu, ze kterých jsou patrné převody finančních prostředků na účet žalobce z účtu manžela matky, prohlášení manžela matky, ve kterém tento uvádí, že finančně podporuje žalobce, a dále potvrzení o studiu žalobce v rámci bakalářského studijního programu Matematické metody v ekonomii na Vysoké škole ekonomické v Praze.

17. Z obsahu žádosti vyplynulo, že žalobce se považuje za rodinného příslušníka občanů Evropské unie, konkrétně své matky a jejího manžela ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
18. Dne 15. 9. 2022 prvostupňový orgán založil do spisu potvrzení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 3. 8. 2022, č. j. KRPA-254311-11/ČJ-2022-000022-SV, o zahájení řízení ve věci správního vyhoštění žalobce. Prvostupňový orgán dne 5. 10. 2022 vyrozuměl žalobce o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Dne 17. 11. 2022 prvostupňový orgán obdržel vyjádření žalobce, že s ním bylo vedeno správní řízení o správním vyhoštění, přičemž toto řízení bylo pravomocně ukončeno dne 6. 10. 2022 a usnesení bylo poznamenáno do spisu vedeného pod č.j. KRPA-254311/ČJ-000022-SV. V meziobdobí dne 15. 9. 2022 žalobce podal žádost o přechodný pobyt.
19. Dne 3. 2. 2023 prvostupňový orgán vyhotovil prvostupňové rozhodnutí, jak je uvedeno shora, které bylo téhož dne doručeno žalobci. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání. Rozhodnutí o odvolání je žalobou nyní napadeným rozhodnutím.
20. Při posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy.
21. Dle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců *„[r]odinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.“*
22. Dle § 87e odst. 1 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců *„[m]inisterstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel o vydání povolení k přechodnému pobytu žádá v rozporu s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 1 nebo 2, nebo [...]“*
23. Dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců *„[o] vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník občana Evropské unie uvedený v odstavci 1 povinen požádat ministerstvo ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území. Cizinec, který se stane rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2 v průběhu pobytu na území, je povinen požádat o vydání povolení k přechodnému pobytu ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy se stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 nebo 2, a cizinec s jiným oprávněním k pobytu, do 3 měsíců ode dne uplynutí platnosti tohoto oprávnění.“*
24. Dle § 156 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců *„[c]izinec se dopustí přestupku tím, že jako rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, nesplní povinnost podle § 87b odst. 2 nebo § 87o odst. 2, [...]“*
25. Dle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *„[p]řiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.“*
26. Dle čl. 8 odst. 1 Úmluvy *„[k]aždý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.“*
27. Dle čl. 8 odst. 2 Úmluvy *„[s]tátní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“*

28. Dle čl. 9 odst. 1 Směrnice 2004/38/ES „[r]odinným příslušníkům občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a jejichž plánovaná doba pobytu přesahuje tři měsíce, vydají členské státy pobytovou kartu.“
29. Dle čl. 9 odst. 2 Směrnice 2004/38/ES „[l]hůta pro podání žádosti o pobytovou kartu nesmí být kratší než tři měsíce ode dne příjezdu.“
30. Dle čl. 9 odst. 3 Směrnice 2004/38/ES „[p]ři nesplnění povinnosti registrace může dotyčná osoba podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím.“
31. Dle č. III, bodu 111. zákon č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 173/2023 Sb.“), „[v] § 87e odst. 1 písm. a) se na konci bodu 1 doplňuje slovo „nebo“ a bod 2 se zrušuje. Dosavadní bod 3 se označuje jako bod 2.“
32. Soud o věci uvažil následovně.
33. Soud předně neshledal důvody pro to, aby zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení, které by bránily jeho přezkoumání v rozsahu uplatněných žalobních bodů (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009–84), proto přikročil k vlastnímu přezkumu rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných námitek.
34. Mezi účastníky není sporné, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Jádrem sporu je výklad ustanovení § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců, tedy otázka včasnosti podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.
35. Soud se v rámci posouzení žalobních námitek předně zabýval ustanovením § 87e odst. 1 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců, tedy žalovanou uvedeným důvodem pro zamítnutí žádosti žalobce. Soud v první řadě shledal, že uvedené ustanovení bylo ke dni 1. 7. 2023 novelizováno zákonem č. 173/2023 Sb., a to tak, že v § 87e odst. 1 písm. a) bylo na konci bodu 1 doplněno slovo „nebo“ a bod 2 byl zrušen s tím, že dosavadní bod 3 se nadále označuje jako bod 2. Městský soud předesílá, že o žalobě jiného účastníka podané proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu, vydanému na základě § 87e odst. 1 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 6. 2023, bylo rozhodováno již v řízení sp. zn. 18 A 57/2022, kde se soud zabýval mj. posouzením lhůty pro podání žádosti a tedy naplněním podmínek dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Soud se se závěry uvedenými v rozsudku ze dne 29. 1. 2024, č. j. 18 A 57/2022-40, ztotožnil i v nyní projednávané věci, a proto z něj v podstatné části vychází.
36. Soud si je vědom, že podle § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. ve znění účinném do 30. 6. 2023 platilo, že „[m]inisterstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel o vydání povolení k přechodnému pobytu žádá v rozporu s podmínkami v § 87b odst. 1 nebo 2“. Zároveň si je vědom pravidla, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).
37. Zcela pominout však nelze skutečnost, že s účinností od 1. 7. 2023 došlo zákonem č. 173/2023 Sb., ke změně předmětného ustanovení, přičemž v současné podobě zákon v § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 stanoví, že „[m]inisterstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu

zamítne, jestliže žadatel nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3“, kdy toto pravidlo bylo původně obsaženo v bodě třetím předmětného ustanovení. Zcela přitom došlo k vypuštění důvodu pro zamítnutí žádosti uvedeného v předchozím odstavci (tj. rozpor s podmínkami uvedenými v § 87b odst. 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb.). Důvodová zpráva k předmětné novele přitom toliko uvádí, že „[d]ochází ke zrušení důvodu pro zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu z důvodu pozdního podání žádosti“.

38. Soud je toho názoru, že samotná okolnost spočívající v pozdním podání žádosti nemohla být bez dalšího důvodem pro zamítnutí žádosti ani před účinností předmětné novely, tj. v době rozhodování o žádosti žalobce. Překročení (svým charakterem spíše pořádkové než propadné) lhůty pro podání žádosti ani za účinnosti dřívější úpravy podle přesvědčení soudu, nahlíženo dále uvedenými skutečnostmi, nemohlo být samo o sobě jediným důvodem zamítnutí žádosti bez jejího věcného projednání. Nejenže zákon takový důsledek výslovně nepředvídal, ale k takovému závěru nelze dospět za použití běžných interpretačních a aplikačních pravidel ani s ohledem na evropský právní rámec.
39. V tomto ohledu je třeba připomenout, že z čl. 9 Směrnice 2004/38/ES se podává, že rodinným příslušníkům občana EU, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a jejichž plánovaná doba pobytu přesahuje tři měsíce, vydají členské státy pobytovou kartu (první odstavce); zároveň je v něm stanoveno, že lhůta pro podání žádosti o pobytovou kartu nesmí být kratší než tři měsíce ode dne příjezdu (druhý odstavce). Dle třetího odstavce téhož ustanovení pak může dotyčná osoba při nesplnění povinnosti registrace podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím.
40. Tento požadavek unijního práva promítl český zákonodárce do zákona o pobytu cizinců zakotvením skutkové podstaty přestupku podle § 156 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, jehož se dopustí ten, kdo jako rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, nesplní povinnost podle § 87b odst. 2. Pakliže by bylo důsledkem opožděného podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu také její zamítnutí, stěží by bylo možno shledat opodstatněným další postih příslušného žadatele prostřednictvím přestupku, který je podle § 156 odst. 5 písm. c) sankcionován pokutou do výše 5 000 Kč. Za přiměřenou sankci ve smyslu výše uvedeného ustanovení Směrnice lze naopak pokládat takovouto pokutu za situace, kdy správní orgán i navzdory opožděnému podání posoudí žádost rodinného příslušníka občana EU věcně. Zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění tak Směrnice jako důsledek opožděného podání této žádosti výslovně nepředpokládá. Naopak s ohledem na zakotvení sankce za opožděné podání žádosti se jeví logické, že zamítnutí žádosti z tohoto důvodu v úvahu nepřichází. Lze si totiž jen stěží představit, že úmyslem zákonodárce by bylo, aby žadateli byla žádost nejenom zamítnuta, ale rovněž mu byla uložena pokuta.
41. Tento výklad přitom nečiní ustanovení § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění obsoletním – toto ustanovení stanoví, že k zamítnutí žádosti dojde v případě „rozporu s podmínkami v § 87b odst. 1 nebo 2“. V odstavci prvním se přitom může jednat o podmínky, že rodinný příslušník občana EU (státního příslušníka ČR) jej musí na území ČR doprovázet nebo následovat; odstavce druhý pak stanoví podmínku, kdy lze o dotčené pobytové oprávnění požádat i v případě, že se cizinec stane rodinným příslušníkem v průběhu pobytu na území, případně v době po uplynutí platnosti jiného pobytového oprávnění. Vyjma těchto podmínek pak dotčené ustanovení stanoví právě i povinnost o vydání povolení požádat v určité lhůtě, nesplnění této povinnosti však podléhá toliko sankci popsané v předchozím odstavci. V tomto ohledu je dle názoru zdejšího soudu nutno vnímat

rozdíl mezi jednotlivými pojmy použitými zákonodárcem, tj. rozlišit důsledky, které pro žadatele vyplývají z nedodržení podmínky, a důsledky, jež může mít porušení povinnosti.

42. Městský soud v Praze zastává tento názor i s vědomím toho, že rozhodovací praxe správních soudů není v dané otázce zcela jednotná. Shodný názor však vyslovil rovněž například Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 13. 12. 2022, č. j. 57 A 77/2022–66, který zamítavé rozhodnutí žalované odvolávající se na nesplnění tříměsíční lhůty předpokládané § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců zrušil a uvedl, že postup správních orgánů v dané věci shledává nepřiměřeně formalistickým. Rozhodnutí se váže ke specifické otázce sporného občanství, jejíž vypořádání v příslušné věci bránilo včasnému podání žádosti, i tak ale svědčí pro závěr o potřebě přistupovat ke lhůtám předpokládaným citovaným ustanovením racionálně, se zřetelem k ústavně zaručeným právům žadatele a významu, který pro něj povolení či zamítnutí přechodného pobytu na území ČR má. S tímto přístupem se Městský soud v Praze ztotožňuje.
43. Městský soud tak dospěl k závěru, že správní orgány namísto posouzení žádosti žalobce z věcného hlediska v zásadě přistoupily k zamítnutí žádosti toliko z procesních důvodů, když důvodem pro zamítnutí žádosti bylo překročení lhůty pro podání žádosti. V tomto ohledu důvod pro zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců vyložily správní orgány extenzivním způsobem a tímto postupem žalobce zkrátily na jeho procesních právech, když k samotnému posouzení žádosti žalobce z hlediska naplnění důvodů pro udělení pobytového oprávnění, resp. přezkumu, zda existují takové okolnosti, pro které lze žádost žalobce zamítnout, vůbec nepřistoupily.
44. S ohledem na právě uvedené se soud již další žalobní argumentací žalobce nezabýval, neboť takový postup by byl zjevně předčasný.

VI. Závěr a náklady řízení

45. S ohledem na shora uvedené soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.) Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
46. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl plně úspěšný žalobce, který má proto nárok na náhradu nákladů řízení sestávajících ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z odměny za zastoupení advokátem v rozsahu dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby) po 3 100 Kč za úkon dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, včetně dvou režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupkyně žalobce soudu ani na výzvu nedoložila, že je plátcem DPH, vycházel soud při rozhodování o nákladech řízení z toho, že zástupkyně žalobce plátcem této daně není. Žalovaná je tedy povinna zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně částku 9 800 Kč, a to ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.
Zmeškání lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. dubna 2025

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu